

TVÁR MU ZAŽIARILA SŤA SLNKO

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, príhovor v taliančine [TU](#)

Mt 17, 1-9

Ježiš vzal so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo.

Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním.

Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“

Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“

Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli.

No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša.

Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.“

Evanjelista Matúš predstavuje Ježišovu odpoveď na pokusenia v púšti. Posledné pokusenie bolo to, keď diabol vzal Ježiša na vysoký vrch – vysoký vrch symbolizuje božskú prirodzenosť – ponúkajúc mu všetky kráľovstvá a slávu sveta. Čiže pozvanie, zvädzanie a pokusenie Ježiša získať božskú prirodzenosť, získať vládnucu moc.

Aby sme pochopili toto pokusenie, je treba vedieť, že v tom čase všetci, ktorí mali moc, sa považovali za tých, ktorí majú božskú prirodzenosť; tak, ako faraón, ktorý sa predstavoval ako Boh; rímsky cisár, ktorý sa vyhlasoval za božieho syna; čiže diabol ponúka Ježišovi božskú prirodzenosť prostredníctvom moci. A udalosť premenenia je Ježišovou odpoveďou na toto pokusenie.

Pozrime sa teraz na sedemnástu kapitolu Matúšovho evanjelia. „*Šesť dní neskôr*“, toto je dôležitý údaj. Šesť dní pripomína dve dôležité udalosti: stvorenie človeka v knihe Genezis a predstavenie slávy Boha na vrchu Sinaj. Čiže číslo „šesť dní“ pripomína stvorenie človeka a slávu Boha. Evanjelista chce poukázať, že v Ježišovi sa predstavuje plnosť stvorenstva a s ňou božia sláva. A uvidíme prečo. „**Ježiš vzal so sebou Petra**“, učeník je tu predstavený svojou prezývkou /taliansky il Pietro/, ktorá znamená „tvrdohlavý“, „**Jakuba a Jána**“. Sú to traja komplikovaní učeníci, sú to tí, ktorí sa pokúšajú o získanie moci.

Keď Ježiš vyhlási, že v Jeruzaleme zomrie, budú to Jakub a Ján ktorí ho požiadajú, aby s ním zdieľali najdôležitejšie miesta v jeho kráľovstve. A okrem toho, berie Ježiš Petra, ktorý bol v predchádzajúcej časti objektom silného obvinenia, najsilnejšieho epitetonu zo strany Ježiša k svojmu učeníkovi. Ježiš ho nazval „satanom“. „*Odíď odo mňa, satan!*“, tie isté slová, ktorými Ježiš odohnal pokusenia v púšti.

Ale Petrovi dáva jednu možnosť, „*Chod' mi z cesty, satan*“, pretože Peter chcel Ježišovi ukázať cestu a hlavne, pretože Peter odmietal myšlienku Ježišovej smrti, nakoľko pre Petra bola smrť koncom všetkého. A teda Ježiš teraz vezme so sebou svojho „satana“ a odpovie na pokusenie Petra a na to z púšte.

„A vyviedol ich do samoty“, keď nájdeme frázu „do samoty“, jedná sa o technický termín používaný evanjelistami, ktorý vždy znamená nepriateľstvo, nepochopenie zo strany učeníkov alebo iných ľudí smerom k Ježišovi a jeho poslaniu. **„Na vysoký vrch“**, skutočne, ako diabol zobral Ježiša na vysoký vrch, hľa, Ježiš berie svojho učeníka, svojho pokušíteľa, Petra, na vysoký vrch, na miesto božskej prirodzenosti.

„Tam sa pred nimi premenil.“ Božská prirodzenosť, sa v Ježišovi nezjavuje prostredníctvom moci, ale cez lásku; nie dominujúc, ale milujúc; nie berúc život, ale ponúkajúc svoj vlastný. Efekt tohto zamerania života na dobro iných je premenenie. Pre Ježiša smrť nezmenšuje osobu, ale je tým, čo ju premieňa. Čiže smrť je premenením človeka. **„Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo.“**, toto symbolizuje božskú prirodzenosť.

Ježiš povedal, že spravodliví zažiaria v božom kráľovstve ako slnko, **„a odev mu zbelel ako svetlo“**, sú to farby anjela, ktorý zvestoval vzkriesenie. Čiže v Ježišovi sa zjavujú následky vzkriesenia; smrť nezničí život, ale je tým, čo mu dovolí zakvitať v novej forme, plnej, úplnej a definitívnej. Vo forme, ktorú v našej pozemskej existencii nemôžeme dosiahnuť.

„Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš“, Mojžiš a Eliáš stvárnajú zákon a prorokov, to, čo my voláme Starý Zákon, **„a rozprávali sa s ním.“** Mojžiš a Eliáš, dve osobnosti ktoré sa v Starom Zákone rozprávali s Bohom, sa teraz sa rozprávajú s Ježišom. Nemajú čo povedať apoštolom. Tu preklad hovorí **„vtedy Peter povedal Ježišovi“**, no evanjelista používa slovo **„zareagoval na Ježiša“**, čiže Peter reaguje.

Peter povedal Ježišovi: **„Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“** V tradícii Izraela existuje jedna veľmi dôležitá slávnosť, ktorá nepotrebuje byť nazývaná nejako ináč, jednoducho sa nazýva slávnosť; je tou najväčšou slávnosťou, je dokonca dôležitejšia ako Veľká Noc. Je to Sviatok stánkov, ktorá pripomína vyslobodenie z egyptského otroctva, a preto sa týždeň medzi septembrom a októbrom bývalo v stánkoch. Ide o pripomenutie si dávneho oslobodenia a dúfajúc sa očakáva, že príde a zjaví sa osloboditeľ.

Čiže mesiáš sa mal zjaviť počas sviatku stánkov. Takže preto Peter pokračuje v úlohe pokušíteľa. Prečo? Čo robí? Hovorí, **„Ak chceš, urobím tu tri stánky...“**, tj sviatok, počas ktorého sa mal zjaviť mesiáš; a sledujme poradie týchto stánkov, „ ... **jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.**“ Keď sú niekde tri osoby, ten najdôležitejší je vždy v strede. Pre Petra je dôležitý Mojžiš, nie Ježiš.

Peter spozná v Ježišovi mesiáša, ale je to mesiáš podľa spôsobu myslenia ovplyvneného Mojžišom. Mesiáš mal byť najodanejším plníteľom všetkých zákonov a pravidiel a hlavne takým, ako Eliáš. Eliáš bol zapáleným prorokom, možno až príliš, nakoľko osobne zmasakroval štyristopäťdesiat kňazov iného božstva. Čiže mesiáš, ktorého chcel Peter bol: ten, ktorý naplní zákon a aplikuje ho so silou tak, ako Eliáš.

„Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak“, oblak v Starom Zákone je obrazom božej prítomnosti, čiže Boh nesúhlasí s tým, čo hovorí Peter. **„Kým ešte hovoril“**, čiže Boh prerušuje Petra **„a z oblaku zaznel hlas“**, je to hlas Boha, **„Toto je môj milovaný Syn“**, Syn symbolizuje toho, ktorý sa podobá na Otca v správaní, ale je aj **„milovaný“**, čo poukazuje na dediča, ten, ktorý zdedí všetko, čiže ten, ktorý ma všetko, čo patrí Otcovi.

„ ... v ktorom mám záľubenie“. Je to ten istý výraz, ktorý Boh použil na Ježiša aj v momente jeho krstu. Evanjelista chce poukázať na to, aký je vplyv krstu. V krste Ježiš prijal poslanie ukazovať vernosť Otcovej lásky, aj za cenu svojho života a odpoveďou Boha na tento záväzok je život, ktorý je schopný prekonať smrť. Smrť človeka neničí, ale ho posilňuje.

A potom rozkaz „**Počúvajte ho!**“. Čiže nemajú počúvať ani Mojžiša ani Eliáša; majú počúvať len Ježiša. Mojžiš a Eliáš sú zrelativizovaní a daní do vzťahu s učením Ježišovho života. To, čo dáva do súladu Ježiša so zákonmi a prorokmi je prijaté a to čo sa líši, je naopak vynechané.

Reakcia učeníkov „**Keď to učeníci počuli, padli na tvár**“, padnúť na tvár je symbolom prehry, neúspechu, čiže učeníci cítia, že zlyhali. Mesiášom nie je ten, ktorého nasledujú, „**a veľmi sa báli**“, cítili sa porazení, pretože mesiáš, ktoré nasledovali je ten, ktorý nezomiera, ale len víťazí; a teraz musia priznať, že Ježiš má pravdu, keď predpovedal, že v Jeruzaleme zomrie.

Pre nich je to znakom porážky a teraz sa boja aj toho, aký bude ich vzťah s Ježišom, ktorému tak odporovali. „**No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich**“, tak ako to spravil s chromými a mŕtvymi, „**a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!**“. Odpoveď Ježiša je vždy ohlasovanie života. „**A keď zdvihli oči, nevideli nikoho**“, Peter, Jakub a Ján ešte stále hľadali Mojžiša a Eliáša, pretože sú ich minulosťou, tradíciou. Tým, čo im dáva istotu; čiže hľadajú potvrdenie hodnôt minulosti „**... nevideli nikoho, iba Ježiša**“. Od teraz budú musieť dôverovať iba Ježišovi a už viac nie Mojžišovi a jeho zákonu alebo Eliášovi a jeho prorockému zápalu.

„**Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.**“ Tento obraz Ježiša, ktorý prechádza cez smrť, smrť ktorá ho nielen že nezničí, ale dokonca posilní, by mohla byť učeníkmi zle interpretovaná – ako znak v zmysle triumfu. Ešte nevedia, že túto prirodzenosť Ježiš dosiahne prostredníctvom najponížujúcej smrti, tej, ktorá je určená pre odvrhnutých od Boha, smrti ukrižovaním.

Preklad: Hugo Gloss

Poznámky pod čiarou: tím ZAOSTRI / DC